

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 249.

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 249

РІК VII. Ч 33 ПЯТНИЦЯ 31 ГРУДНЯ 1915. WINNIPEG, MAN. DECEMBER 31 FRIDAY 1915. No. 33. VOL. VII

т. 39

у недоволені, що
у у їхніх відділах.
20 ім грудня т. Крат,
у східних відділах
кр. Е. К.

Календар

Родина

16

дику війну під во-
мили і під землею?
борб в Карнатах, над-
ю, під Городком, Тар-
м, Сокалем, Гусяти-

докладні мапи Фор-
али люди в праста-

оні прилада воєнні?
великого

Календаря

РОДИНА.

ндари велике число
цьких воєн; в житя
канадійських робіт-
них в Брендоні з чи-

історичних, приво-
механіки, аеронавти-

х річій, які не згаду-
ндар.

но \$2.00 Ми продаємо

не забракло, бо се о-
євний.

ти ся розпродажно
пут.

не пожалує, — хтож

лення.

Pharmia

Winnipeg, Man.

просьбі також, але
ти, коли мое серце ко-
й час в гравоті і спо-
е: "Може він вже уби-
мертвий?" Тарах!..
Се не повинен бути
дасте? Чи мої діти у-
а? Я надіюсь другої
шкою. Тарах! Тарах!
ть.. Пірники умеря-
дше!
дстане удар? Мої ко-
вив гає з мого серця;
вати; горло стає сухе.
олов'їн входить до ха-
товарішів. Мія це

мене! Але чи довго се
ені право голосу му-
ваня щезнуть!..
реклав А. Кударевко.

Ухвали

Установчої Східної Конвенції.

До Е.К. і членства У.С.Д.П. в Канаді.

Дорогі Товариші!

Від довшого часу стара-
но ся звязати Східний Агіта-
ційний округ, та з огляду
на різні причини (а голов-
но непорозуміння) не мож-
було довести сего до кінця.
Тепер, коли вже менше-біль-
ше прийшло до порозуміння,
відділ торонтоноський У.С.
Д.П. на внесене тов. Сте-
фанського порозуміння в
справі засновання С.А.О.
з суцільними відділами: Вест-
Торонто, Гамільтон і Веланд,
і на день 28 надоліста 1915р.
скликано в Гамільтон з'їзд
делегатів повноте згаданих
відділів. На з'їзд прибуло 7
делегатів, а то: з Торон-
то т. т. Іван Стефанський,
В. Протас і Ф. Прандяк
які заступали теж Вест-Тор-
онто; з Веланд прибули: т.
т. Г. Зусман, Ю. Помейчук
і Н. Харяк; з Гамільтон тов.
Т. Будівський.

З'їзд почав свої наради о
годні 7 рано.
Т. І. Стефанський своєю
палкою промовою, обгово-
рюючи сучасне становище
нашої Партії, а заразом за-
значаючи цілі і завдання ві-
дділів делегатів отворив
з'їзд і покликав присутніх
до вибору председателя.
Председателем вибрано тов.
І. Зусмана, секретарем тов.
В. Протаса. Відтак по про-
вірено мандатів прийнято
слідуючий порядок дня.

- 1) Ухвалено осідку Окруж-
ного Комітету.
- 2) Вибір
Окружного Комітету.
- 3) На-
ложеное окружного податку.
- 4) Права і обовязки Окруж-
ного Комітету.
- 5) Справа
вдвигнення „Робочого На-
рода“, партійного органу
на тижневик.
- 6) Вільні
внесеня.
- 7) Справа будови
Робітничого Дому в Веланд.

Порядок прийнято одного-
лосно. Приступлено до на-
рад.

- 1) По довшій дискусії і
дебатах ухвалено місце о-
сідку Східного Окружного
Комітету в Торонто, Онт.
- 2) Приступлено до вибо-
ру С.О.К. в склад
котрого ввійшли:

Організатор тов. І. Стефа-
нський, секретар тов. В. Про-
тас, касієр тов. Н. Вільнй,
члени контролю Вачинський,
Ю. Помейчук та Д. Вінто-
няк.

Ухвалено наложити на
кожного члена всіх східних
відділів по бл. як евенту-
ального окружного податку
по малобі прискорити тро-
х гроша на ширене агітації

і організацію нових відді-
лів. Ухвалено:
4) а. Щоби С.О.К. посту-
пав завжди згідно з поста-
новима конституції нашої
партії і ніколи не виходив
зовні її рамки.

б. Щоби всі східні відділи
У.С.Д.П. надали свої ко-
мітет звійде в жите побира-
ли партійні емпла і зго-
лопувались по чартері У.
С.Д.П.

б. Щоби С.О.К. здавав
справодане в своєї діяльно-
сти квартално, а колиби се
було неможливе то піврчно
в партійнім органі „Р.Н.“

5) а. Щоби кожній від-
діл Східного Округа обяза-
вково постарав ся в як най-
ближчій часі зробити пред-
ставленя, баль, або щось
иншого на дохід „Роб.
Нар.“, а колиби в котрім а
відділів се було неможля-
вним, то що найменше має
зложити добровільну датку
після своїх сил.

б. Щоби кожний член обо-
вязково пренумерував собі
Нар. Орган „Роб. Нар.“

Ухвалено:
6) а. Щоби організатор в
своій агітаційній поїздці зав-
сігди збирав пренумерату
на „Р.Н.“ і розпродував
соціалістичну літературу.

б. Щоби С.О.К. пола-
годжував між членами схід-
них відділів всякі непоро-
зуміння завжди мирною
дорогою, по товариєки після
прав конституції і соці-
альн. принципів, без всяких
накидів; з тою самою про-
повіддю звертаємось теж до
Екз. Ком. і редакції „Р.
Н.“

7) По представленю си-
туації будови Робітничого
Дому в Веланд, веландськи-
ми товаришами, по довшій
дискусії порадено веланд-
ским товаришам з будовою
зачекати до весни, а тимча-
сово припоручено Коміт.,
щоб сей заныав збиранем
на сю ціль добровільних
датків.

Відтак на тім наради за-
кінчено о год. 1 пополудні.
Секретар засідання
Василь Протас.

Montreal, Que.

Референдум

В справі організації Східного Агітаційного Округа.

(Голосувати мають тіль-
ки відділи У.С.Д.П. в К. в
провінцій Онтарію та Кве-
бек.)

Товариші!

Дня 28-го надоліста с.
р. в місті Гамільтон, Онт.
відбулась установа конфе-
ренція чотирох онтарійсь-
ких відділів (Торонто, Вест-
Торонто, Гамільтон та Ве-

ланд, в справі зорганізованя
Східного Агітаційного О-
круга після точок нашої
конституції. Повідомляючи
про се Східні відділи Екзе-
кутива У.С.Д.П. просять
східні відділи узяти під го-
лосоване усі ті точки, що
порухнені були на Гаміль-
тонській конференції і пе-
реголосувати на чи проти,
після того як добро Пар-
тії Вам каже.

Також відділи можуть да-
ти, коли вважають потріб-
ними, свої замітки або до-
датки, чи поправки до точок
Гамільтонської Конферен-
ції.

Після конституції час на
голосоване кінчить ся до
двох місяців по оголошеню
референдума, але важність
справи вимагає, щоб відді-
ли поспішили в голосованем
як найкорше. Вслід голо-
сованя посылати на руки
секретаря Е.К.А. Дзьола
Box 8658 Winnipeg, Man.
Дня 28-го грудня 1915р.
А. Дзьола
секр. Е.К.

Номінація

ТРОХ ЧЛЕНІВ ДО ЕКЗЕКУТИВНОЇ РАДИ З СХІДНОГО АГІТАЦІЙНОГО ОКРУГУ.

(Іменувати мають лише
відділи Онтарію та Квебек.)
Бажаючи як найкорше
привернути нормальне же-
те в цілі нашої партії Е.К.,
зныав східні відділи імену-
вати кандидатів на трох
членів до Екз. Ради, що на-
лежить ся ві Сходу. Кож-
дий відділ може імену-
вати не більше як трох кан-
дидатів. Номінація замыняє
по двох тяжнях по надруко-
ваню сего оголошення. За-
чыав східні відділи приспі-
шитись з номінацією,
А. Дзьола
секр. Е.К.

До Е.К. у Вінніпегу.

Дорогі Товариші!

Наш відділ У.С.Д. у
Монтреалі, ухвалив на сво-
ім адміністративнім мітінгу
5-го грудня, віднести в
запитом до Вас Товариші а
то:

Чи відділ нашої партії
приймали до відома склика-
не Укр. Союму, і бажанем
їх було слати туди делега-
та як репрезентанта нашої
партії? Чи Т.Е.К. мав ви-
платити \$22.00 Тов. Кра-
тови, на подорож, на сю
„попку“ австрійських а-
гентів? Просим відповісти
на се.

Друге, наш відділ на да-
лі не носить назви як Тов.
Сичинського а як Тов. „Вор-
ба“. Сичинського ми осврес-

лили не тому, що він не є
соціалістом, і не після рес-
порядженя Е.К. який про-
голосив в „Р.Н.“ ч. 32 —
щоби відділи радили, чи
має Сичинський до діла ме-
ж нами відділами, ні!
Ми его скреслили просто з
тої ирачина, що не узяем
жодних патронів над собою
а віримо в наші власні сили
а то віримо: в боротьбу, во-
лю, будучність, вільну дум-
ку, зорю і т. и. Отже ми в
виграли собі „Ворбу“ і нап-
відд. рекламує ся тепер:
Білд. У.С.Д. у Монтреалі
ч. 2. Тов. „Ворба“.

Ухвалено так само щоби
адміністрація Р.Н. присла-
ла нам назвиска і адреси у-
сіх дійсних монтреальських
пренумераторів „Р.Н.“ Чо-
му? Нащо? — запитаєте!
— На то, що ми хочем зро-
бити контролю між своїми
членами, чи кожний з них
має пренумерований Р.Н.
Если ні, то потягнем до від-
вільности. Ми думаем тям
способом приеднати, а вла-
стиво змусити, щоби кожний
мав Р.Н. пренумерований,
(богато і такых, що кажуть,
що є пренумерований а се
часом неправда.)

За мітінг
Ів. Чупрун П. Ковалишин
пред. секр.

Замітка від Екзекутиви.

1. Після нашого розуміння
партійної конституції Ек-
зекутива має право висла-
ти організаторів, а також
делегатів в потреби. Присут-
ність т. Крата, хочби як
репортера, на тім Соїмї бу-
ла дуже потрібна, бо звід-
ки б ми довідались про все
що було на Соїмї і поза Сої-
мом? Дали, т. Крат не лиш
їхав на Соїм: він мав зала-
годити справи в усею теку
квирнею, що поброїлась у
стейтах і на сході. І він се
почаста зробив: Був у ре-
дакції „Нового Міра“ і о-
правдав там нашу У.С.Д.
П.; старав ся запровадити
братерські відносиня між
нашою У.С.Д.П., а У.Ф.
С.П. і був залагодив, поки
не розбив того Сичинський з
націонал-соціалістами.

А що найголосвіше се те,
що т. Крат приніс вістку
згоди між наші східні від-
діли і се помогло тепер зор-
ганізувати С.А.О. Тов.
Крат — їхав спочатку на
кошт редакції „Кадила“ та
залопочев товаришів з Онт-
тарію, а Екзекутива тільки
додала потім \$22, і то з тих
грошей, що сколектував т.
Крат в Стейтах. Сей відділ
Екзекутива вважає опра-
вданим.

2. „Роспорядженя“ в
справі скасованя назви
„ім. Сичинського“ Е.К. в

ч. 32 не давав, але на бажане
торонтоноського відділу
проголосив лише думку то-
го відділу лищаючи ту
справу кождому відділови
до залагодженя після влас-
ної охоти.

3. Адреси предплатників
вислали і радимо й иншим
відділам те саме зробити як
тов. монтреальські.

Справодане

З РІЧНИХ ЗБОРІВ МОН-
ТРЕАЛЬСЬКОГО ВІДДІЛУ

Відд. Укр. Соц. Дем. в
Монтреалі відбув свої річні
збори дня 19-го грудня
1915 р. в своїм льокалі під
числом 478 Clarke St. На
збори явились всі члени
відділу і его симпатки. Зо-
рами проводив т. Ю. Деме-
джук, а секретарував т. Ів.
Чупрун.

Наступило отже справо-
дане в цілорічної діяльно-
сти відділу, і так: відділ
вдібув 21 своїх адміністра-
ційних мітінгів, 15 великих
соціалістичних пропаганд,
7 наукових відчитів,
свято Т. Шевченка, свято
1-го мая, память смерти
Жореса, память смерти
Кейр Гарді, і демонстрації
за миром. Відділ поставив
4 театральні штуки (яких
слава попису луняє і до ня-
ні.) Приходив мав по річні
збори \$808.22ф а розходив
\$708.6ф з чого чистой готів-
ки повістає \$90.16ф у відді-
лі.

За 1915 рік вписалось до
відділу 118 членів, та безро-
битя і арештованя розвігна-
ло їх в різні сторони, так
що по кінець річних зборів
осталось 66 дійсних членів.
Як бесідники на соціаліста-
чних пропагандах виступа-
ли товариші: Ів. Гуида, Т.
Корчак, А. Дмитришин, Ю.
Демеджук і М. Яворський.
Відчитав давав т. П. Кова-
лишин.

По справоданю старого
варяду члени уділили ему
абсолюторії за его не впи-
ну працю.

Відтак приступило до
відділу кілька нових чле-
нів, потім члени при-
ступили до вибору нового
варяду на 1916 р.: більшо-
стю голосів вишли: Деме-
джук Юрій організатор, Ко-
валишин Петро секр. фінан-
совий, Юзеньків Іван про-
токолний, Джанджирветий
Федь касієр, Карвацький
Яків бібліотекар, Мітян-
ський Филип господар, Ро-
манчук Василь, Войчук
Тимко, Пандус Іван контр.
комісія, Бурий Михайло,
Магайчук Микола, Ковали-
шин Петро кольпортєрі ча-
совий, Чупрун Іван ре-
візер драм. Кружка, Марак
Теодор, Опиханий Олдин,
учителі співу.

Після вибору нововибра-
ний варяд подякував за до-
віре, і присягнув словом
чести що скільки сил йому
стане, працювати буде для
добра партії і соціалістич-
ного руху. Єще довго по-
тім члени радили над до-
бром партії і еї обставинах,
а одушевмені своєю ціло-
річною працею і в надією
на недалеку будучність
красшого соціального ладу
— відсьпівали кілька рево-
люційних пісень і розій-
шлись доми.

За збори,
Ю. Демеджук І. Чупрун
председатель секретар-

Фонд \$120-ох.

ТІМЕНС, ОНТ.:
По 1 доларові: І. Одай-
ський, Г. Рубанець, Д. Ва-
льон, К. Войчук, С. Руба-
нець, М. Тирський, І. Малик,
А. Одайський, С. Одайський,
І. Сельський, М. Момий, Т.
Завачський, Д. Пелеван, М. Но-
вак.

По 2 долари: Відділ в
Тіменс, Оат.

ФЕРНІ, В. К.:
По 1 доларові: В. Шле-
мко, Г. Ферей, Т. Шлемко,
Н. Коллес, Д. Мойсюк, Від-
діл У.С.Д.П.

БЕЛВЮ, АЛТА.:
По 1 доларові: П. Рощко,
Відділ „Вільна Думка“, В.
Будник.

КЕНМОР, АЛТА.:
По 1 доларові: М. Ілюк,
Г. Лакуста, Р. Кізема, Від-
діл У.С.Д.П.

ВІННІПЕГ, МАН.:
По доларові: Д. Мірян-
ський, А. Хома, Й. Крушель-
ницький, С. Хвалібога, І. Ше-
дловський, Н. Войчук, Т.
Кульчицький, Л. Никорак,
По 2 долари: А. Дзьола,
Лімерік, Саск.: П. Каля-
кайло \$ 3. — Пасква, Саск.:
С. Івасюк \$1. — Лімерік, Саск.:
Н. Романюк \$ 1. — Едмон-
тон, Алта.: П. Вірстюк \$ 1. —
Гуар, Алта.: М. Лавар \$ 1 —
Лімерік, Саск.: Н. Романюк \$2.

На пресовий фонд „Р.Н.“

КЕНМОР, АЛТА.:
М. Ілюк 75ф. Р. Кізема 75ф.
І. Єрмійчук 70ф. І. Лаку-
ста 50ф. П. Одиновський 25ф.
І. Копачевський 25ф. Д. Ки-
рилук 25ф. Відділ У.С.Д.П.
25ф.

ВОЯН, АЛТА.:
Збірка т. І. Шевчука на
весілю в І. Поповича \$ 5.85
БАЙОННЕ, Н. Дж. Сп. Д.:
Михайло Левіцький \$ 1.00
СЕН ДЖАН, Н. В.:
Л. Кристанович 35ф.
МУЗ ДЖОВ, САСК.:
Стефан Заокіпий \$ 1.00
ВОРДИК, САСК.:
Николай Мандрак 50ф.

„ROBOTCHYJ NAROD“
(THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with
the S. D. Party of Canada.
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published monthly by
THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA
Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.
Subscription \$1.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ одявоку соц. дем. часопис
для цілої Америки; вона одна дає те знане, яке повинна
мати кожда працююча, клясово-свідомо людина.
Хочеш знати, як здобути красший лад на світї, то читай
все „Робочий Народ“.

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш один долар, а
адреса до чого е:

„ROBOTCHYJ NAROD“
Box 3658 (St. B.) Winnipeg, Man.

Українці
в Сполуч. Державах.

Кожного нашого товариша, що перебув кілька ро-
ків у Канаді, переїхавши до Стейтів, дуже вражає та-
мошнє житє Українцїв: їхні „союзи“, жадна участь в
політичнїм житї Америки, релїгійна зафанїсть, мо-
сквафілство, а з другого боку шовїнізм і т. д. Тому, що
теперїшнє лихолїте вигнало в Канаді до Стейтів тисячі
наших товаришів, то ми в понижшїй статї хочемо дати
для них поясненя на ті всі питаня, які їм треба розвя-
зати, аби не блудити по землї Вашингтона.

Українська еміграція до Канади.

До Канади і Стейтів однаково емігрували наші лю-
де, але до Канади приїхала велика більшість членів ра-
дикальної партії, вони приїхали сюди настало, шукаю-
чи захисту від переслїдуваня шлягуїв. Також до Кана-
ди наїхала велика скількість утікачів з австрїянцких ре-
гіментів, утікачів перед рекрутчною. Звичайно наїхало-
сь досить і темняків за „зарїбками“, але в головнїй
своїй кількості се прибув радикальнїй цвїт Галичини
і Буковини.

Люде вільних поглядів, чим свїдчить хоч той
факт, що поперх 15 років Українцї в Канаді, а Бр. Ко-
лосія і до нинї, жила без попівського проводу. Таї те,
що тепер е, кілька тих попів, то їншо перед 200.000 Ка-
надійської України. Старокраєвнїй радикалізм найшов
собї тут розвиток в політичнїм устрої Канади. Кана-
дійські закони що до права участвї в політичнїм житю
сеї країни були досить ліберальні. В мїських чи мунї-
ципальних виборах мїг мати право голосу навіть не го-
рожаннї, а горожанство роздавалось оочнїм політичнїм
агентам навїть по двох тижнях приїду емігранта до
Канади (хоч право на пацерї вимагало 3 роки побу-
ту в Канаді).

Ся широка участь в політицї ровнїнула в Канадїй-
ських Українцях бїльше-менше політичну самостїйність
в поглядах, поступованю і т. д. Не маючи над собою ду-
ховних „няньок“ мусїли наші люде власнїми силами
простелати собі доругу в житю. Се спричинило і органї-
зовало українську соціалдемократїю в Канаді, се робить
те, що канадїйське українське робїтництво і фермерство
росте в свїдомостї усе wraz з цїлїм народом.

Українська еміграція до Стейтів.

Але не та доля спіткала Стейтську Україну.
До Стейтів їхали не на сталє житє, але на зарїбки і і-
хало пересїчно найтемнїше племєно України: Лемки
та угорські Українцї. Вони перевезли до Пенсильвенїй
тїмю своїх „допотопних“ сіл, спровадили попів, по-
скикувала на свою голову царславних батюшок, і їх-
нє житє тяглоє і тягнєть ся від роботи до церкви, з цер-
кви до салюну і так без кінця: коняча праця, попівські
брехнї та затуманєне алькоголем.

В той час, як в Канаді під впливом радикальної
більшости, ішло критикованє вся і всего, в Стейтах ове-
чо-попівська більшість лишилась при старих обичаях, і
те демократичне та републиканське житє Нового Краю
не робило майже ніякого впливу на інтелектуальнїй
розвиток наших стейтських краєвнїв. Таї політичнї пра-
ва Стейтів відпахали наших емігрантів від політичного
житя Нового Краю, а wraz з тим і через те стримувало
полїтична свїдомість і цікавість до політики і просвї-
ти взагалї між нашіми стейтськими краєвнїми.

Церковнї організації.

Але якєб житє не було—воно е творче, і житє стейт-
ських Українцїв вилялось у певні форми такоє.
Вїсно маючи під боком чорних страхопудів, що тїль-
кі й знають крикати про погїбель душі, напе темне
робїтництво і поклало усе свою снагу на врятоваєє сво-
їх душ. Церква, брацтва, оєстрицтва, череда попів, да-

ків та паламарїв — от на що пішла творча снага їхня.

Завязки буржуазії. „Союзи“.

Усі пам'ятають той крик, що сперед ровів ростинав
ся, по Стейтах: „Свїй до свого“. Хитрїці, замовнїці в
наших людцїв стали завладати „штори“ по при улицї
залюдненї українським робїтництвом — і став першїй
завязок української буржуазії в Стейтах. Звичайно штор-
ники склїщались в попамї. Відчулась потреба украї-
нської часописи: шторникам щоб оголошувати свої бізне-
сов, попам, — щоб знати де е ще вівці без пастирїв.
До газети треба було інтелїгенцї. Появилась і ся
кляса.

Величезна маса українського населєня в Стейтах го-
рїнячи в копальнях Пенсильванїї та робїтнички в фа-
бриках скїдних мїст. Водженї по всїляких темрявах
своїми „духовнїми отцями“ та „своїми салюнцями“
— вони всеж як робїтнички не могли не звернути уваги
на ту страшну смертність, яку приносять робїтництву
фабрика та копальня.

Та проводирим своїми вони мали вовків в овеках
шібрах. Сї проводирї не показали нашим робїтничкам до-
рогу визволу в соціалїзм, але завклали їм „союзи“.

Союз став „ковчом спасєня“ для американої Украї-
нї. Вцепились до „союзу“ і забули за увесь свїт! За-
писаний до союзу був спокїйний; хороби та калїцтво так
сяк забезпеченї, а агїте, то в парадю попа поховать.
І от тїм, коли в Канаді українське робїтництво пішло
за черовнїм прапором житя до соціалїзму — українське
робїтництво в Стейтах пленталось за фаню попів та бі-
звєсеннїв, за фаню на котрїй було вимальовано грїб та
мертву голову — пленталось в могилу... Праця, попів-
ські харамани, запиванє в салюнах; а надїя: рай за
хмарами.

Поїв, бізнесмени та голодрана інтелїгенцїя в ста-
рого краю побачили добре собі пасовице з того „Сою-
зу“. Потїм посварились зва робїтничого маслаку і „со-
юзи“ ровєспав ся на кілька союзиїв.

Критика союзів.

У минувшїм числї „Р. Н.“ була зачіплєна трохи
справа „союзів“. То викликає крик протесту на сто-
рїнках „Робїтника“ писаннї великовченого Борїска.
Борїско собї уявив (певно бочучь ся за свої \$50, що він
дістає в Р. Н. С.), що нам роходить ся знїщити ті „со-
юзи“, що вже поорганїзованї. Ми хочемо тїльки дове-
сти, що „союзи“ стримали в Стейтах розвиток соціалї-
зму між українським робїтництвом і тому вони шкїдливї,
і тому треба якоєс так зарадити, щоб та шкїдливїсть
цєвала, щоб нап стейтський український робїтничк пер-
шїм своїм ідеалом зробив соціалїзм, а не ставив справу
запомогї поперх усього, як приміром Борїско, що за
\$50 місячної платї уже готовий відклати соціалїзм на
тисячу років, а як би дістав \$100, то сказав би, що того
соціалїзму ніколи не буде.

Нам пригадуєть ся, як пару років тому, ми соціал-
демократи в Канаді обговорювали справу завязаня подї-
бного союзу під контролю У. С. Д. П., і тоді т. Пропї-
н Почтар гостро виступав проти того, вказуючи на
Сполученї Держави, де власне через ті союзи нема со-
ціалїстичного руху між нашіми робїтничками.

Звичайно тим робїтничкам, що вже повкладали свою
крївавіцу в Союз, прикро чути ці слова. Вони болять
ся за свої гроші.

Але наві соціалїстичнїй обовязок вказати робїт-
ництву ту колоду, яка його спинала в поступї до кращого
рїчи як „союзова запомога“ а житє само покаже, як
українські пролетарї в Стейтах відчеплять ся від того
корча, за який зачепились.

І се „відчепленє“ вже почалось У. Р. П. О. („Гайда-
маки“) і У. Ф. С. П. — се вже заповненє на близькі
кращї днї.

Гуртки проводирів.

Ферлеєви в редакцїйним перокалом „Українсько-
го Голозу“ віддавна снять ся zorganizованє в Канаді в
Українцїв націонал демократичну партію, як то є в ста-
рїм краю. Та їхнї заходи розбились об скелю нашої со-
ціал-демократїї, і „У. Г.“ животїє собі, не маючи жад-
ного впливу на українське народнє житє в Канаді.

Не то в Стейтах, — там націоналісти не мали від
початку опознїцї і їм власлє zorganizувати таку силу
хоч як теперїшнїй „Українськїй Народнїй Союз“.

Попрї „У. Н. С.“ е ще там запоможе товариство
„Провїдїне“ під кермою єписк. Ортинського, „Р. Н. С.“
під проводом Ардана і кілька менших союзів.

Але той помилив би ся, хтоб думав, що в тих орга-
нізацїях рядить ся по демократичному, — цїлком про-
тивно! Кожду організацію ведуть за волевід кілька ода-
ницц, котрі собї тримають ся куци, а протїст масї ка-
жуть слухати і робити так, як там панам хочеть ся. З
того демагогства виходить у тих проводирів страх перед
свїжю прабуючними до Стейтів українськими інтелї-
гентами.

Головачї союзів wraz старають ся їх обчернїти і не
допустити до свого коритя, а особливо їм страшнї такі
люде, які, маючи в собї дух Промєтєя, не хочуть трима-
тись з тїми головачами, а бажаюють просвїтити ті масї

робїтництва, з якого ті рїднї павнї житють. Такому ви-
кляте і погабель! Приміром, так зміюали є болотом і не
допустили до працї т. М. Поповича.

Головачї в „Свобода“ та „У. Н. С.“ тримають ся
тої політики, щоб кожного „небезпечного“ інтелїгента
взяти собї до свого „кулка“ і таким чином не дати йому
просвїчувати народ. Кажуть, що в „У. Н. С.“ примі-
ром на одну посаду позадєжено по пять урядникїв!

В „Провїдїню“ рядять самї пошє, а членами сама
найтемнїша стара.

В „Р. Н. С.“ Ардан веде иньшу політику. Він ве-
годєн вже дітати собї в членї свого Союзу католиків,
тому звертає очї на поступовїше українське робїтниц-
тво. Але се робїтництво гуртуєть ся в „Гайдамаках“ та
„У. Ф. С. П.“ Тут Ардан веде просто провозаторську
політику. В бажаню знїщити „Гайдамаки“, а власне
У. Р. П. О. він почав набарати в Канаді побанкротован-
их соціалїстїв, як Явимова, Стечашина, або таку пта-
цю як Ревюк, а останнїми часами уяв „соціалїсте“
калалєло Борїска і важє їм впокувати в наших молодєнь-
ких соціалїстїв, що „Народна Воля“ і „Р. Н. С.“ wraz з
о. Орданом теж „соціалїстичнї“. Також Ардан уяв є
шапкою і черевниками „Робїтника“, орган У. Ф. С. П. а
головно, Гундїка, котрому пообїцїана платня і „дає“
органїзатора в „Р. Н. С.“

В менших союзниках той самїй систем „бандацтва“
як і у великих.

Українське газетярство в Стейтах.

Срашна духова убожість — усеї ті українські часописї
в Стейтах! Абсолютно нема чого в них читати! Не знати
нащо приміром редактори „Свободи“ дістають по \$150
місячної платї, а хїба за то, що передрукують теле-
грама та новинки з старокраєвнїх часописїй „У. Ф. С. П.“
— „Робїтник“. І редактор такий убогїй духом і зна-
чє, що ліпїть в нїй все: і соціалїстичнї передрука з
„Нового Мїра“ і націоналістичну баранину Гундїка і о-
голошує мїтїнгя ворота „У. Ф. С. П.“ Ковтуна і непра-
вильних до жадної соціалїстичної партїї величає „те-
варїшама“, а Борїсковї виступи проти інтернаціо-
налу у него найкраща література.

З усіх стейтських укр. — газет тїльки одні „Гайда-
маки“ ще можє читати і котрі мають свїй сталїй напра-
мок.

Федерація Українцїв в Спол. Державах.

Українськїй Соїм, що відбув ся недавно в Нью-Йор-
ку, став початком zorganizованя в Сполучєних Державах
української партї на подобю старокраєвнїх націонал-
демократїв. Др. Демидчук, Мир. Сїчанський та голова-
чї в „У. Н. С.“ та „Р. Н. С.“ пруть з усіх сил завзати
подобну партію, мєчучи громами виклять, обляваючи
помями брехєнь та підтупства усіх, що стоять в них
на дорозї.

Та то нас мало обходить. Буржуазія є буржуазїєю, і
то її житєвнї інтерєс ловати нарід в свої сітї. Але то
нас дуже обходить, що в ті сітї пїймались насамперед
проводирї „У. Ф. С. П.“ і редакцїя „Робїтника“. І як
колиє во времена они наші соціалїсти в Галичинї помо-
гли zorganizуватись націоналістам, а соціалдемократїю
звели на нїщо, так і тепер те саме повторєть ся до
Гундїка запобїгає ласки в Ардана, Гладкий лиже
обпсаї Демидчуковї, рєштє запалєна шовїнізмом поспї-
ла і не бацуть, що з того житя „на віру“ з „Свободою“ та
„Нар. Волею“ — „Робїтник“ перевєртаєть ся до горї
жорїнем, відділя Української Федерації Соціалї-
стичної Партїї порозпанають ся, бо їхнє мїсце займаєть
органїзація Федерації Українцїв в Злучєних Державах.

Декотрим проводирам У. Ф. С. П. ц. к. морда націо-
наліста др а Демидчука мїлїща нїж братї соціалїсти в
У. С. Д. П. в Канаді.

В малосвїдомих членів сї матадори впокують нена-
висть до Інтернаціоналу і пхають усею недавню zorganizо-
вану „У. Ф. С. П.“ в завчасну домовину.

Дух демагогства між проводирями
„У. Ф. С. П.“

Одні в них як Гундїк або Гладкий пішли вже в ву-
би Ардана та Демидчука, але рєштє є затроєна тим „сам-
им духом, як би його назвати демагогства, вїтованнє
чи що, що вони болять ся свїжих а особливо здїбних со-
ціалїстїв, не розумїючи того, що український пролетарї-
ят в Америцї, як і в Канаді, потребує не двоє-трьох, а
сотки вчених діяльних проводирїв.

І от сї малодумаючі лїхї пастирї творять злочин
перед цілою Партїєю Америки, перед цілїм інтернаціо-
налом! Вони напьюжують членів „У. Ф. С. П.“ на „У.
С. Д. П.“! Найкрашак, вайшїрїщих борцїв за соціалїзм
як т. т. Пантелюка, Ткачука та Дмитришина обидя-
ють болотом, за те, що вони свєрдо тримають ся при-
ципів соціалїзму! Не соціалїстично Стїчнєському, що при-
їхав перевєрнути конференцію У. Ф. С. П. в Київєланє
в інтерєс австрїянського мїлітарїзму — дають віру на
слова, що він соціалїст, а старих борцїв за пролетарїат
прямують винєстєсь, як з якогось вертепу ровїнян-
цїв.

Наші в
Там товаришам, що в
Стейтах а інтернаціональн
тнїє Соціалїстичної Амери
вачї „У. Ф. С. П.“ зубочил
нку і буржуазїї, коли в їхнї
Федерація Українцїв в Сп
ваш доклатє усіх сил вря
сїм поможеєт Екзєкутива S
ра певно не спянєть ся і п
соціалїстичних рук.
Українськїй пролетар
дортий з під опїки буржуа
вами та гробами мають бут
жнїтї хай веде його до раю

Підступ

(з нагоди конференції

Рада т.
Коли т. Е. Гудайло пр
гат соц.-дем. партїї Галич
Держав і Канаді то він, Га
соціалїстичного руху в С
Канаді, — радїв сїм обом
тись до купи і стати силон
тїва У. С. Д. П. в Канаді
Першїм кроком до тої
Стейтів т. Н. Пантелюка т
сподїванї соїлкуи вийшлє
не лише не приймили в С
кїдали болотом і цілу „У.
тому вєтому як пояснює
Федерації Соціалїстичної
т. сремїйчука та загорїлі
тара „У. Ф. С. П.“

Всєло і приємно нам
азїєю, але прикро, протїв
а особливо, котрі уже звет
що те непорозумїне що по
надї“, а „У. Ф. С. П.“ по
подїставали товаришї в У
соціал-демократичнїй ру
головно через укр. бурж
А потреба сполуки, ч
С. Д. П. в К. а У. Ф. С. П.
Вїяна і переслїдуванє ук
зробило те, що наш пролє
Канаді до Стейтів. „Роб
ли наші відділи. Але з др
У. Ф. С. П. не було лїпшї
проводарїв та органїзато
Тому нова Екзєкутив
т. Крача на Соїм до Нью-
найблизчї зноєсина в У.
мрїю і порадю т. Е. Гунд
Екзєкутивно У. Ф. С. П.
дістала була від секретє
адукачїй лют:

Лист Я
До Екзєкутивного Ко
Вповаж. Товаришї
Тов. П. Крач, будуч
Екзєкутивї У. С. Д. П
ву. Було порїшено на
вєсїкї непорозумїня
мають мати мїсця пом
органїзацїєю. Порїшен
1. Має бута заявлен
тї, а іменно „Роб.“ і
між Е. У. С. Д. П., а
будуть собі взаїмно п
2. Ширєня літера
3. Висїлка органїза
4. Не прийманнє
шкюдета котрїї з обо
5. Коли булоб можл
„Роб. Народ“.
На все ми радо годї
чутї непрымностей.
сївїя котрї поставив
зробїмо.
Старайте ся тов.,
ввїригули непорозум
спїлює собі помагати
Коли товаришї ува
П. Крач за відпові
Ми порушимо ся спр
вєсїлаємо запрошенє
днї 26-27 надол, 191

нюють. Такому ви-
ли в болотом і не

С. "трамають ся
ного" інтелігентна
ном не дати йому
У. Н. С. "прмі-
урядників!
а членами сама

політику. Він не
Союза католиків,
райське робітни-
в „Гайдамаках“ та
го провокаторську
амака", а власне
ади побангрова-
нина, або таку птв-
в „соціалістичне“
в наших молодень-
і „Р. Н. С.“ врая
кож Ардан узяв
рган У. Ф. С. П. а
а платня і „дзюб“

систем „бандвцтва“

о в Стейтах,

українські часопис-
их читати! Не знати
дистають по \$150
редрукують теле-
описий. Але найу-
ай орган „У. Ф. С. П.“
обогий духом і зна-
етичні передруки а
равину Гундяка і о-
"Ковтуна і непри-
артії величає, „то-
проти інтернаціо-

тільки одні, Гайда-
свій сталий напря-

ол. Державах.

я недавно в Нью-Йор-
получених Державах
окраєвих національ-
ницьких та голова-
з усіх сил завязати
вклять, обливаючи
їх, що стоять в них

уазія е буржуазією, і
в свої сіті. Але то
імалось насамперед
„Робітніка“... І як
ети в Галичині помо-
соціалдемократію
повторяють ся в Стей-
дана, Гладкий лише
на шовітаном послі-
віру“ а „Свободою“
ервертаєть ся до го-
дерациі Соціаліста-
місце займуть ор-
чених Державах.

П. ц. к. морда наці-
ж брати соціалісти в

дори впокують нена-
сю недавно зоргані-
мовину.

проводирами

кий пішли вже в зу-
а е ватрова тем са-
магогства, вїтована
особливо здібних со-
райський пролетарі-
ує не двох-трох, а

тирі творять злочин
ед цілим інтернаціо-
У. Ф. С. П. на „У.
х борців за соціалізм
дмитришина обиди-
трмають ся прав-
Січниському, що при-
О. С. П. в Клівеланд
му — дають віру на
ордів за пролетаріат
ось вертепу розбіни-

Наші висновки.

Тим товаришам, що виїхали до Стейтів і тим що в Стейтах а інтернаціонального духу кажемо далі траматись Соціалістичної Американської Партії. Коли головачі „У. Ф. С. П.“ зубочили і пішли в обійма мїлїтаризму і буржуавї, коли в їхніх головах не „У. Ф. С. П.“, а Федерација Українцїв в Спол. Державах, то обовязок ваш докласти усіх сил врятувати „У. Ф. С. П.“, а нам в сїм поможеть Екзекутива Socialist Party of America, котра певно не спаньєть ся і перед відібраним чартерїв з не-соціалістичних рук.

Українськї пролетарїат в Америцї має бути вїдвертий з під ґвіпї буржуавї, прапори а жертвами головами та гробами мають бути потолочені, а червона фана жїтя хай веде його до раю соціалізму!

Підступ буржуазїї

(З нагоди конференцї У. Ф. С. П. в Клівеланд).

Рада т. Е. Гуцаїла.

Коли т. Е. Гуцаїло приїдав до Америки, яко делегат соц.-дем. партїї Галичини та Вуковина для Сполуч. Держав і Канади то він, бачучи бєсїлие як українського соціалістичного руху в Сполучених Державах так і в Канаді, — радив сїм обом братнім організаціям влучитись до купи і стати силою. Рада була добра і Екзекутива У. С. Д. П. в Канаді вічно думала про ту сполуку.

Першим кроком до тої сполуки се було вислане до Стейтів т. Н. Пантелюка та т. Г. Ткачука... Але замїсть сподіваної сполуки вийшла кириня! Товариша Ткачука не лише не приймили в Стейтах по товаришськи, але обидва болотом і цілу „У. С. Д. П. в Канаді“. Виною тому всьому як пояснювали потїм лїдери Української Федерациї Соціалістичної Партії був але вложенїй лист т. Сремїйчука та загорїлїсть Гундяка, тодішнього секретаря „У. Ф. С. П.“

Весело і приємно нам соціалїстам боротись з буржуазїєю, але прикро, противно заводитись з робїтниками, а особливо, котрі уже звуть себе соціалїстами. Ми знали що те непорозумїне що повстало між „У. С. Д. П. в Канаді“, а „У. Ф. С. П.“ походить з злих інформаций, які подїставала товаришї в У. Ф. С. П. про наш українськїй соціал-демократичний рух через ворогїв нашого руху (головно через укр. буржуавну прєсу).

А потреба сполуки, чи бязвої взаїмної помочи У. С. Д. П. в К. а У. Ф. С. П. що час то дуже відчувались. Вївна і перелїдуване українськїх робїтників в Канаді зробило те, що наш пролетарїат почав тисячами тїкати з Канади до Стейтів. „Роб. Нар.“ підупав, підупала булї нашї відділи. Але з другого боку і в Стейтах коло У. Ф. С. П. не було лише: „Робїтник“ хирїв, був брак проводарїв та організаторїв.

Тому нова Екзекутива У. С. Д. П. в К., висїлаючи т. Крата на Соїм до Нью-Йорку, доручила йому увїйти в найблївчї зносини и У. Ф. С. П. і нарештї здїйснити мрію і пораду т. Е. Гуцаїла. Тов. Крат вїдбув нараду в Екзекутивоу У. Ф. С. П., після чого наша Екзекутива дістала була від секретаря У. Ф. С. П. т. Федюшка слїдуєчий лист:

Лист Я. Федюшка.

Детроїт 16-го лист. 1915р.

До Екзекутивного Комїтету Укр. Соц. Дем. в Канаді
Вповаж. Товаришї!

Тов. П. Крат, будучи в Детроїт, як вїдпоручник Екзекутиви У. С. Д. П. в Канаді переговорював справу. Було порїшено на засїданьї, що між У. С. Д. П. всїякі непорозумїня є залагодженї і на будуче не мають мати місця помїж одною анї другою братньою організацією. Порїшено слїдуєчі точки:

- 1. Має бути заявлено обоїмліно в обох органах партїї, а іменню „Роб.“ і „Р. Н.“, що всї непорозумїня між Е. У. С. Д. П., а У. Ф. С. П. є усуненї і обї партїї будуть собі взаїмно помагати
- 2. Ширена література.
- 3. Висїлка організаторїв в спїльнїм порозумїнїю.
- 4. Не принимає жадних дописїв, котрі можуть шкідити котрїй в обох вище згаданих партїїв.
- 5. Коли булоб можлившим видавати спїльно „Роб.“ і „Роб. Народ“.

На все ми радо годимо ся, все ми старали ся омигнути неприємностей. Наколя тов. старай ся на слїдї слїва котрї поставив Ваш представитель, се радо ми зробимо.

Старайте ся тов., щоби між обема партїями не ввникли непорозумїня на будуче. А стараймо ся спїльно собі помагати се суде найтїрпїше.

Коли товаришї уважають се точки котрї поставив т. П. Крат за вїдповїдні, просїмо повїдомити нас. Ми поручимо ою справу на конференцїї. Рївночасно висїлаємо запрошенє на Конференцїю, яка вїдбуде ся дня 26-27 падол, 1915 в Клівеланд Огайо.

Сподїваємо ся, що всї непорозумїня між нами не будуть мала місця.

Здоровлю щиро, бажаю ровою братнїї партїї.

Ваш за соціалїзм Яків Федюшко, Секр.

З сего листа бачимо, що Екзекутива У. Ф. С. П. в Детроїт проотїгає нам свою братню руку і сама запрошує нас прислати делегатїв на конвенцїю.

І на їхнє власнє запрошенє наша Екзекутива назначила трох делегатїв: т.т. Коржа, Пантелюка та Дмитришина. Сам делегатам припрсучено було нічого більшшого як докінчити на вїдї справу вблїжена У. С. Д. П. в К. а У. Ф. С. П. як повищі точки кажуть. Також нам ходило мати однакову тактику в українськїй національнїй справї, але таку тактику, щоб вона не суперечила нї нашим соціалїстичним, нї інтернаціоналїстичним поглядам.

Окрїм переписки в Екзекутивоу У. Ф. С. П., мали між собою переписку редакцїї „Роб. Нар.“ та „Робїтника“ в тїй же самїй справї взаїмного видаваня „Р. Н.“ і „Робїтника“.

З пониженного листа вїдко, що редактор „Роб.“ найпрхильнїше вїдїс ся до тої справї.

Лист Е. Крука, редактора „Робїтника“.

Клівеланд, Огайо 17 новембра 1915.

Дорогий Тов.:

Лист одержав. Жалїю й я що не довелось нам бачитись. При такїй нагодї можнаб було деїщо переговорити. Питаете, Тов. як я задївляюсь на пропозицїю? — Прїнципїально не тїльки я, але, думак, що нїодия із наших тов. не повинен би мати нічого проти сего. Во там де росходїть ся о вратованє нашого руху від загїбели не мають місця нї особистї непорозумїня, нї амбіцїї і нїщо. Зрештїю про погляди иньших тов. в тїй справї Ви знаєте хочби із висловїв Детроїтськїх тов. чого я ще, признати ся, не знаю.

Словом, я сказавби такє:

На скїльки Ви добачаетє в тїй пропозицїї средство для піддержаня соц. руху в так прїкру годину, яка тепер його спїткала, на стїльки будуть нашї старани щоб вїдїйснати пропозицїю. Розумїєть ся що про здїйсненє тепер нема що й балакати, а доперва по конференцїї тай то як що вона зумїє покотити наше організацієне жїтє явїмось певним і новим шляхом. Пропозицїя моглаб бути предложена конференцїї, як би виходила вона з офіціального джерела. Постарїтьєсь, Тов. ще передумати цю справу і про резульата, будь ласка, навишїть як найшвидче.

З тов. прїв.

Евг. Крук.

З усего повїсше наведеного мож зробити висновки, що зависїлось на веднанє наших соціалїстичних українськїх сил в сїх двох американськїх державах і перед нами мовби сходила зоря кращих днів перемоґ і слави!

Кирина буржуазїї.

Та ворог не спав...

Демидчук, Сїчниський і вся инша стейська українська буржуазїя довідалась, що т. Крат хоче заклясти в Стейтах в Ньюарку філію „Кадила“, злякались, що коли „Кадила“ вмуцуеть ся в Стейтах, то їм вічно будуть болїти голови від його чаду і звялись на всї способи не допустити „Кадила“ до Стейтів, а разом і розбити майбутню злуку наших обох братнїх організацїй.

Для сего, як і скрївъ, Демидчук ужив демагоґства Сїчниського, який перед соціалїстами каже, що він теж соціалїст, хоч до жадного вїдділу не належить і замїсть працовати на добро Укр. Фед. Соц. Партїї організує якусь буржуавну Федерацию Українцїв в Спол. Дежавах.

Ось що пишуть нам товаришї в Ньюарку.

Таємна змова в Ньюарку.

„Що до спілки „Кадила“, то дня 21 Падолїета скликали проводарї Соціалїстичнї таємнїй мїтїнг і запросили М. Сїчниського. Народа була таємничою, чи „Кадила“ має виходити в Нью-Йорку, чи нї? По довгїй дебатї порїшено ухваити резолюцїю ось таку: „Ми члени У. С. П. звїваємо редактора „Кадила“ як члена в сїмох раднїях, щоби здав справозданє в фонду виволоєня Сїчниського.“

І Сїчниський взяв ту резолюцїю з собою до Джерви Сїті (себто до канцєларїї др. Демидчука та „Свобода“), щоби там сеї акоректувати і дати до „Робїтника“. Сїчниський на засїданю таємного мїтїнгу не був анї за, анї проти „Кадила“. Кавав що його нічого не обходить „Кадила“.

Але декотрі члени накомпованї були зґора Гладким, Ваґрїюм і Крїєм, щоби „Кадила“ абсолютно не виходило в Нью-Йорку. Гроші які були зїбранї до Спілки Кадила лежат в касї, чекають на вивязаня рахунку в сїмох раднїях, нїбито є така причина“.

Дальше в листа читаємо такє:

...І) Органїзатор тутейшого вїдділу каже, що нам треба слухати Демидчукїв і бажати собі, щоби ми Українцї мали як найбільше таких людїй, як Демид-

чук і Сїменович і подїбнї. І) Визнайчїньший член вїдділу С. П. каже, що нам треба Українцям буржуавїй як найбільше і тоді визволимо Україну. ІІ) Член вїдділу говорить, що соціалїсти в Канаді не розумїють нїчо і не признають України.

ІV) Ми члени з У. Р. П. О. Г. члени Союзу Нового, і Ф. У. С. мусїмо старати ся, щоби не допустити П. Крата до Ст. Дер щоби не повалив нам панєку українську інтелїгенцїю в Спол. Держ. І се маємо соціалїстї в Нью-Йорку? як можна в нїмї погодити ся, коли онї і соціалїстами і членами всїяких Союзїв, так що їм в мїггах поколотилось, що самї не знають, хто вони є?

Тов. Крат у своїй критїцї Українського Соїму означив, що соціалїстам і дїйсним борцям за вільну Україну треба вїдлучитись від австролїубїв, як і від москвофїлїв. Се наполошило страшно Демидчука в анґєлами його і ось чому вони завзялись всїма способами не допускати до Стейтів „Кадила“ і дїєй визволеня України через революцїю. Слїдуєчий лист в Ньюарку в дня 21 листопада с.р. пояснює настрїй в Демидчукїм таборї:

...Коли появилсь Кратовї дописї про Українськїй Соїм і нашї Українцї почали плакати та давай розбивати спїлку, щоби Крат не приїхав до Ньюарку, бо буде побивав українську інтелїгенцїю та на-пів соціалїстїв, котрї буть поклонї перед буржуави українськїми. А декотрі товаришї норовили ся дволичниками і давай смарувати в „Робїтнику“ ч. 32, а піднясь „Х“, щоби т. Крат накїнув ся на т. Хандогу, а т. Хандога навїть нічого не знав про те.

З ругого листа ми довідуємось, що Демидчук, Сїчниський і редактор „Свобода“ ходили до прєсвїтерїянського проповїдника д. Кузїва, аби той писав донос до ректора Манїтобськїй Колегїї, що Крат безбожник, щоб його виканули в унїверситету.

Сїчниський Демидчукїм „делегатам“ на соціалїстичнїй Конференцїї У. Ф. С. П. в Клівеланд!

Також Демидчук вислав Сїчниського до Клівеланд на конференцїю У. Ф. С. П., аби не допустити до сполуки У. Ф. С. П. в У. С. Д. П. в Канаді. І з пониженного справозданя т. Пантелюка бачимо, що Сїчниський добре улавав свою „мїсію“ і дїєсно поступив після нашого гасла: „Пролетарї цїлого свїта єднїтьєсь“...

Справозданє т. Пантелюка.

Справозданє до Екс. Укр. С. Д. П. в Канаді Товаришї!

Ви менї припоручили заступати У. С. Д. П. на Конвенцїї У. Ф. С. П. в Cleveland, О. Я хтїв і сповняв обовязок свій, як казали менї мої соціалїстичнї переконаня і має соціалїстичнє знанє. Дня 27 лист. зачалась конвенцїя. Справа переходила за справою, нарештї прийшла точка „Вїдносини до У. С. Д. П. в Канаді“. Забраючи голос в сїй справї, так тї менї як і кождому вивалось національнє питанє, і тогдї сю точку вїдложено. Пїдїйшла субота, і знов точка „вїдношенє до У. С. Д. П. в К.“, і те саме знова, бо тут я чїпаю національнє питанє. Вїдложуєсь точка знов а на потїм, бо вперед мусїть бути рїшено національнє питанє, а то власнє не питанє, але вїдношенє до вїйни. Перейшла революцїя, що ми Укр. Соціалїсти завзяємо, що маємо провадити політику на спїлку зі всїма українськїми товариствами (треба розумїти з буржуавними) для вавову України. Ту розходились в думками. Сего якраз п Сїчниському треба, і вже спокїйний і задоволенїй. Однак бачучи, що суть люди і такі, котрї будуть говорити про правдивий вїзвол України, а також сеї люди не будуть годитись на п. Сїчниського „соціалїзм“, що як він сказав: „є в нас двї капїталїстичнї класи своя і заграничнї, а вже заграничнї кап.класу вперед знїчїтити, то треба разом з своєю злучитись“. От соціалїзм! А де те слово, що ввїзїв робїтнїнїє є дїлом самих робїтнїнїє? А де пролетарї всїх країв єднїйте ся? А де се, що соціалїзм піде тоді доброю дорогою, як возмуть єго в руки самї робїтнїнїє? І п. Сїчниськїй бачить, що ту для канадїйськїх делегатїв треба щось придумати, щобїх морально знїчїтити. Приходить недїля, тут вже і тов. Дмитришин прибув. Читають протокол. Тов. Дмитришин встает і бачучи, що революцїя не є соціалїстична, заявляє, що він потїм дасть поправку до резолюцїї під ухвалу.

Пан Сїчниський знову червонїє, бо бачить, що не легко піде все, як плядувалось. Однак знайшов лїк і на се, і то добрий! А властиво, пускаєсь до галї всїх і вся не члени У. Ф. С. П. і берєсь справа вїдношеня до У. С. Д. в Канаді. Ту п. Сїчниський встает і забуваючи на Партїю, забуваючи, що в У. С. Д. П. в Канаді є поверх 1000 членїв, бере Крата і витїгає фондї „Ради Сїмох“, які колись булї вже оправданї, а на послїдку рїже такє, що Канада є в союзї в Росїю, і щоб всї члени в Укр. вїдділїв С. Д. П. К., котрї тепер переходять до Сполуч. Держав, мусїять бути в порозумїню з російською пєлїцїєю, і робаять ту на шкєду України(!?) Потїм однак, бачучи, що ва далєко забїг, каже, що тїльки ті, котрї є впорозумїню з Кратом, і вивязє, щоб Ткачук, Пантелюк, і Дмитришин опустили галю. Ткачук говорить. Ніхто не слухает. Дмитришин каже що не уступавсь, хоч бїйте його. Я жа даю до-

ка в і в і де я маю оправдатись? Предсідатель кличе делегатів, щоб голосували чи нас трох маємо опустити галю, чи ні? Делегати не хочуть голосувати ніяк. Тоді п. Січинський червоніє, збирає всі свої резолюції і „демократичному“ кричать, що як хочуть, щоб він говорив нині на вічу, то вигнати канадійських делегатів з галі, і закатати, щоб і на вічу вони не були. Іде ві сцена між публіку; Гундяк біжить за п. Січинським і кричить до нас: „забирайтесь, забирайтесь з галі!“ Я став і думаю; він же се не нам каже, бо за п. Січинським біжить. Ми однак вже вчисті галю опу- скаємо (куртина спадає).

Зачинаєсь віче Хотай і „Соціалістичне“, але ніхто ані одної соціалістичної брушурки не продає, хотай їх мали зараз в тім самім будинку. Се має коротко оправдо- дати, Ви товариші думайте, як Ви є шпіонами російсь- кими всі, котрі валя собі за обов'язок боротись проти визиску, проти капіталу і вчистесь і тримаєтесь свого Маркса що „внів'ї робітників має бути ділом самих робітників“, так скажіть, де що самі про себе. Прото- коли і ухвали будете бачити в „Робітнику“.

Ваш за Соц. Революцію
Делегат Н. Пантелюк.

Цікава річ, що Екзекютива У. Ф. С. П. аж на кон- венції довідувалає від Січинського, чи- він соціаліст і не тям, щоб Січинський показав, коли має членську книжку, а ось як гумористично пише т. Пантелюк в другім листі:

Федюшко питає Січинського так: „Чи Ви тов. є со- ціаліст“,
Січинський каже: „Так“,
Починюк: „То виголосіть нам реферат, як соціаліст до національного питання“,
Січинський: „Так, я маю виголосити реферат як соціаліст“,
Я тоді зачав сьміятись на голос і пішовим в галі, а Гладкий за мною і питає, чого я сьміюсь так? Я ска- зав, що я був раз в католиків на хрестинах і мене пи- тали, чи я католик, то я сказав: „так“!

Кожний соціаліст, особливо в соціалістів більш куль- турних народів, перечитавши про се все згорить від встиду, що в соціалістичній родині є такого гатунку со- ціалісти, що їм вистарчає брехні буржуазних часописів (про „Раду Сімох“), або бляг буржуків, щоб розвати святе братерство интернаціоналу!

Переслідованя бувших членів У. Ф. С. П. в К. у відділах У. Ф. С. П. з намови буржуазії

- Але се ще не все. Демидчукові і Січинському, як і на Соймі так і тепер росходять посягати найбільший роз- бор між українським робітництвом Канади, а Злучених Держав.
- Самі вони не виступають, але вживають до того як машинки проводирів У. Ф. С. П. і от тепер в Стейтах почалоє просто найбрутальніше переслідоване тих робітників, що були членами У. Ф. С. П. в Канаді, а те- пер переїхали до Стейтів і хтілиб бути членами У. Ф. С. П. в Стейтах.
- Ось що пише т. Пантелюк:
- I. Услівя, під якими приймаєсь членів від С. Д. П. в Канаді. Услівя видав Починюк (член Екзекютива У. Ф. С. П.) минувшій неділі:
  - I. Мають проклядати Канаду, бо ся є в союзі з Росією.
  - II. Друге, мають веднатись в всею укр. буржуазією.
  - III. Мають правнавати колоніяльну політику (бо він уваєє прилучене України до Австрії за колоніяльну політику) а вони хтіяють прилучена України до Австрії.
  - IV. Мають викинути Крата з канадійської С. Д. П. хочби Крат був і найліпшим членом.
  - V. Мають так само нічого не робити, як і вони аме- риканська У. Ф. С. П. нічого не робити.
  - VI. Мають уважати Січинського за першого по Хри- сті.
  - VII. Мають уважати Січинського за соціаліста, хоч- би сей робив невнать що."

Наші відносини до У. Ф. С. П. тепер?

І от замість веднаня наших соціалістичних україн- ських сил для боротьби за соціалізм та поліпшене нашої робітничої долі в Америці, замість несеня дійсного чист- о пролтарського, щиро революційного виволу Украї- ни — Клівлендська Конференція привнесла вогід і гань- бу та сум в нашу соціалістичну родину..., а радість Де- мидчукові та "Свободі" і всієї стейтської та канадій- ської укр. буржуазії.

Наші делегати доносять, що конференція в Клів- ленді ухвалила похирати національну політику украї- нської буржуазії. Коли се так, бо в „Робітнику“ ще нічо- офіційного нема в оїй справі, то тоді У. Ф. С. П. че-

вне буде викинута в Американської Соціалістичної Пар- тії, і її члени для нас перестануть бути товаришами. Тож ми поки що стримаємось з своїми „остатнім сло- вом“. Але тільки те скажемо, що бороться з У. Ф. С. П. не будемо, бо се буде тільки на руку Демидчука та Сі- чинському, які тепер ваняті в організованем „Федерації Українців“. Такої самої думки і уєї намі провідни- ки У. Ф. С. П. в Канаді.

Праміром т. Стефаніцький пише;
Товаришу!

Принесено мені з пошти Вашу картку про Клів- ленд і радше викинене напих делегатів з галі нарад. Се дуже неприємне для мене, а ще більше воно пони- жає нашу партію. Се вже не дуже добре, але ще буде гірше, коли ма не поступимо тепер поважно і тактов- но. Тож Ви Товаришу, даючи про се статью в "Р. Н." не накидуйте, але поступайте завжди поважно і критично іх після науки соціалізму, а не накидами.

Детроїт, 7-го груд. 1915
... Коли нам прийдеє з ними вічно жертись, то і та Федерація (У. Ф. С. П.) яка є, впаде, а вони звалять вину на нас. А Федерація шкода; хотай там є націо- налісти, то всеж пролетарі — вони будуть добрими ін- тернаціоналістами—розумієсь, не зрав, але поступен- но.

Наше гасло повинно бути: виробити в них найбільше революційних соціалістів і интернаціоналістів, а та- кож ширити соціалізм і соціалістичну пресу

А. Д.

Рада сих двох товаришів і може бути основою наших відносин до У. Ф. С. П. Ми взнаємо, що та яриня і ро- взор то все потайна робота др. Демидчука. Тож на него та усю українську буржуазію хай і звернеєт ся наша зборя, а з часом ті члени У. Ф. С. П., що тепер в своїй малосвідомості політичної стали сліпим начинем в руках „докторів“, ті пініще будуть встатдяться і кається як вони дали несоціалістови ванступати делегатів Ка- надійської Української Соціалдемократії. Почервоніє і т. Починюк за напади на нас. А станеть ся се тоді як вони зрозуміють, що робітничка Українська Федерація Соціалістичної Партії не має бути погноєм буржуазії. Миж від себе за клівлендську образу вибачуємо ..

Напасть на „Раду Сімох“.

В ч. „Робітника“ появилсь слідуоця заява:
Збори тих членів Ньюаркського відділу Укр. Фед. Соц. Партії, котрі були інтересовані в видавничстві ча- сопису „Кадилло“ рішили дня 21 падолиста 1915 року не поспирати сєї часописі, доки теперішній редактор не оправдаєть ся в тих, вакидів, які українська преса під- носила проти него у справі рахунків в діяльності кана- дійського комітету „Рада Сімох“.

Ньюарк, Н. Дж. 21 пад. 1915.

За секрет. зборів В. Дідилівський.

Екзекютива У. Ф. С. П. в Канаді, рід контролею і безпосереднім доглядом котрої була уся діяльність „Ради Сімох“ тов. ім. Мир. Січинського, вважяє за свій обов'язок сама відповісти на сєю „заяту“.

Як нам відомо, то т. П. Крат, будучи в Стейтах старав ся закласти там філію „Кадилло“. Декотрі наші робітники в Ньюарку заохотились стати з ним до спіл- ки у видаваню тої часописі. Враз про се довідались буржуазні матадори з редакції „Свобода“ і при нагоді доручили Гладкому та Січинському в жадний спосіб не- допустити Крата в „Кадилло“ до Сполучених Держав. Сі чесні люди ужали старої брехні про „Раду Сімох“, брехні сотвореної в радником соціалізму Ільком Мир. Стечишином, а розвоююченої такими буржуазними рептяльками, як „Свобода“ та „Український Голос“. На- жаль наші соціалісти робітники в Ньюарку ще так ва- желейні в політиці, що не годні розбиратись у буржуаз- них підступах і голосували за напоставанем т. Кра- та, після коменди др. Демидчука і Спілки.

Теперішня Екзекютива У. Ф. С. П. є в ряду третя по наганю Стечишина, але, як і попередні Екзекюти- ви, не вважодять жадної вини ні на уєїй „Раді Сімох“, ні на її поодиноких членах, окрім двох: Стечишина та Губіцького.

Що ж до т. Крата, то він ніколи в грішмх вібраними „Радю Сімох“ немає нічого до діла, бо мешкає тоді пова Вінніпегом і був собі звичайним радним як Се- нюк, Попович, Савін і інші. Гроші були в руках Сте- чишина і Губіцького а секретарем рекордовим був Володіа.

Стечишин, за те що Володіа закинув йому дефр- адацію 47.60, очернив усю „Радю Сімох“, у підступний спосіб, питаючи: „А де ти сячає долларі?“ Свої рахунки в „Укр. Голос“ Стечишин подає „напам'ять“, бо фінан- сова вняга „Ради Сімох“ була в руках Володіа.

Українська буржуазна преса, як в Канаді, так і в Стейтах, радо вчепилась тої блага перекрутила її по- слову і кинула пляму на усіх членів „Ради Сімох“.

Та Екзекютива У. Ф. С. П. в Канаді по уступленю

Отечишина, признала його виступ проти „Ради Сі- мох“ за провокацію. Суд товаришів неукраїнських від- ділів у Вінніпегу в осені 1912 р. признав, що в грошах „Ради Сімох“, окрім тих \$47.60, що взяв Стечишин, у- се решта в порядку Відтак загальні збори „Видавничої Спілки Робочого Народу“ в 28 грудня 1912 р. теж ухва- лили вогум — довіря і подяку членам „Ради Сімох“.

Коли сестра Січинського Ірина була потім прайха- ла до Вінніпегу в літі 1913, то т. Володіа провав її те- раз переглянути книжки „Ради Сімох“, але та вже тої „Ради“ не потребувала і не схотіла переглядати рахунків, кажучи, що то її не обходять. (Певно... Що їй було до чести тих людей, що вратували її Миром майже в гробу?)

Відак прайхав до Канади т. Е. Гуцайло делегат від Української Соціалдемократії Галичини і Буковини до Спол. Держав та Канади.

Товариш Гуцайло переглянув усю роботу і рахун- ки „Ради Сімох“ і виставив свій погляд в туч повніше поданім сьвідотстві написанім його власною рукою?

„РОБОЧИЙ НАРОД“

Офіц. Федератії Української Соціал-демократії в Канаді.
„РОБОТНИЧУ НАРОД“
144 Higgins Ave.
Montreal, Que. Canada.

В. Демидчук редактором „Роб. Народу“ в Вінніпегу, мав нагоду переглянути рахунки „Ради Сімох“, які дошикетом здірюк на віднесені свиропеєм Січинським і др. виділим. Переглянувши рахунки, ужалімов веле в торіж. Ін. дурім поодиноким тодішнім, за які він зобов'язав Губіцького і Стечишина. Що і зоб. міма певна рішима на ортан сєю др. пар- тії в Канаді, сєбно на „Роб. Народ“, притрим- иє оправданє, бо „Роб. Нар.“ в тоїм час стов- в діпна притримув обставилєв. а лиш „Роб. Нар.“ був тим, котрий стримув дитурен. Фр. Сімох" і ширю підтримув її роботу.

Сьвідотств т. Гуцайло, ухвали конференції В. С. Р. Н., ухвали товариського суду здіймають в „Ради Сімох“ і в її поодиноких членах, а в тім і в т. Крата усю ту пляму накинуту на них буржуазними шматами та підступами партійних зрадників.

Січинський на волі — се зробила „Рада Сімох“! Кляж віш пішов на послуг ворогам нашим — се його річ. Він, як людина нас не обходить. Ми не його визнавали, але розчичаючи брами Діброви, уважали се за один з революційних актів, котрі мали прискорити в Галичині вибух революції за демократизм проти па- нованя аристокрації.

При вінци нагадаємо т. т. в Ньюарку, що вони кра- щєб зробили, колиб замість давати себе „напомпсува- ти“, були запитали нашу Екзекютиву лєстовно про те все, що тепер довідаєтьєє з сєго ч. „Р. Н.“

А. Дьвола Секр. Е. К.

СПРОСТОВАНЯ.

Опущено жертводавців фонду 120-ох: Н. Д. Ткачук і В. Будник (в Велью, Алта). А К. Дзвидіновський 25ц. на пр. фонд „Р. Н.“

Тов. Г. Тащук прислав збірку не на „Р. Н.“, а на фонд „Фарморський соц. лі- тератури“. Між тими жер- тводавцями опущено Нико- лая Мосорочан і З. Драпаку.

„СВІДОМА СИЛА“

просвітно-науковий і по- ступовий журнал для пра- цюючого людю

Виходить раз на місяць, ко- ждого 1-го в Торонто, Онт.

Передплата:

На рік (в Канаді) 75ц.
на 6 міс. 40ц.
на рік (в Спол. Держ.) \$1.00
на 6 міс. 50ц.
Поодинокє число 5ц.

Гроші і пєсьма належеть надіслати на адресу:
„SWIDOMA SYLA“
405 Queen St. W.
Toronto Canada.

НОВИСТЬ! НОВИСТЬ! З ОБРАЗКАМИ КАЛЕНДАР „НОВИЙ СВІТ“

НА 1916 рік

Два рази більший як мн- нувшого року; багатий змі- стом і дуже цікавий. Міс- тять також багато дуже гар- них веселих і смутних об- разків в війни і життя робіт- ничої кляси.

ЦІНА 25ц.

Відділи і товариші поваж- ні сейчас купити календар Новий Світ; він є одновиким робітничим календаром для всього українсь- кого робочого лю- ду. Його зміст і образки перевищають вартість ка- лендарів, що коштують \$1.00 сей календар остає до- вгою памятею між нашим робітництвом.

Пашіть за ним на адресу:
NOWYJ SWIT
BOX 1051
Montreal, Que. Canada.

рр

ПОРЯДКОВЕ ЧИ
РІК VIII.

До передплати „Р. Н.“

Товариші! Перед на- ми очима сумний фак- т Робочий Народ, напї- тійний орган, по кіль- нім своїм ієтновано, через брак фінансів з ти- вника місячником. То „Р. Н.“, що був другою раїнською часописею, почала виходити в Ка- той сам „Р. Н.“, що вокий тільки заступає реєи працюючого людю.

Ми не хочемо вход- те, хто є причиною йо- падку; іх є кілька. Де- в них були неминучі, котрі повстали таки- шої власної вини, се- вини самих передпл- ків часописі.

Одною з таких при- — невиріване залегл передплати. По в- ти ся ч у передплат- є залеглі в передплато- мнувший рік, а бо- нах винні за „Р. Н.“ два роки.

Товариші — читачі Н. Чі не є се вст- що ми не розуміючи о- азу оглядом свого ор- береме його, а взамін- даємо йому нічого — не- тимо за него, хотай в- сам час ми сьвідомі, що він потребує по- моцня? Таж тут не- гає ся чогось неможл- — тут треба тільки ви- ти свій обов'язок, себ- рінати передплату Н. — зможе стати зн- своїм давнім степени.

Евз. Ком. завляє о- гваранте рівночасно- коли більша половин- жників пришле залегл- передплату, то „Р. Н. слідуоцяго числа авов виходати тиж- Навпаки-ж, хто не ви- нувшого року; багатий змі- стом і дуже цікавий. Міс- тять також багато дуже гар- них веселих і смутних об- разків в війни і життя робіт- ничої кляси.

Товариші! Возьм- се під увагу і хай не- ні одного, щоби до- не прислав передпла- допустім до того, що Н. і на далі виходити чником; покажім, що- це є сьвідомість об- перед нашим органом.

Коли є місце межі- кільком шматам, що- жать ріжним партіям, то хай буде місц- нашой однокій роб- газети. Хай від слід- числа ми побачимо- анов тижневиком!

Хай же „Роб. Нар“ Адміністрація ..